

Ünnepi tanulmányok a 75 éves
NÉMETH ZSOLT
tiszteletére

Navigare necesse est

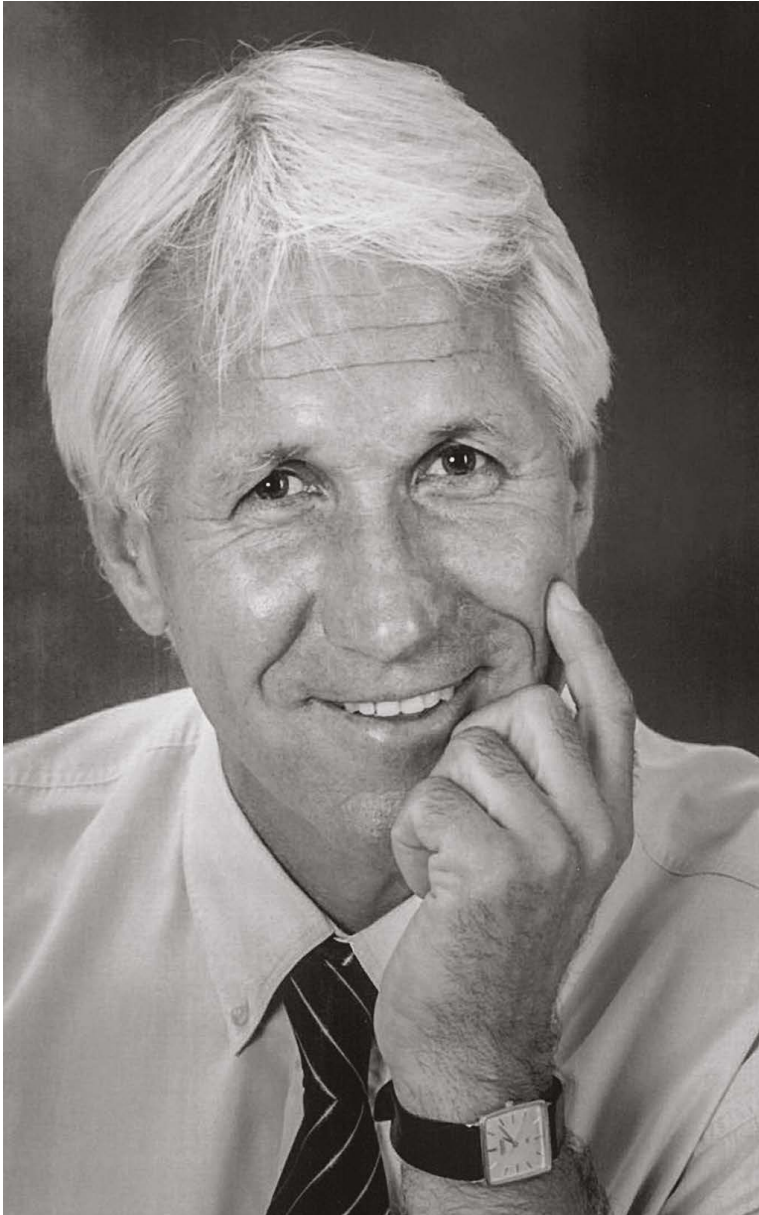

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Ünnepi tanulmányok a 75 éves
Németh Zsolt tiszteletére

Navigare necesse est

Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére

Navigare necesse est

Szerkesztette
Barabás A. Tünde és Christián László

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2021

A kötet szerzői

Amberg Erzsébet	Koltay András
Androvicz Gábor	Korinek László
Balla Zoltán	Kovács Gábor (NKE)
Balogh Lídia	Kovács Gábor (SZE)
Barabás Andrea Tünde	Kőhalmi László
Berei Róbert	Lévay Miklós
Blaskó Béla	Madai Sándor
Boda József	Magasvári Adrienn
Budaházi Árpád	Major Róbert
Christián László	Mészáros Bence
Czenczer Orsolya	Nagy László Tibor
Domokos Andrea	Pallagi Anikó
Erdős Ákos	Pallo József
Fantoly Zsanett	Pap András
Farkas Ákos	Pápai-Tarr Ágnes
Fenyvesi Csaba	Polt Péter
Finszter Géza	Ruzsonyi Péter
Gál István László	Sallai János
Gönczöl Katalin	Sárkány István
Hautzinger Zoltán	Schubauer László
Herke Csongor	Sipos Ferenc
Hollán Miklós	Sivadó Máté
Horgos Lívia	Szabó Andrea
Irk Ferenc	Szendrei Ferenc
Karsai Krisztina	Vári Vince
Kiss Tibor	Windt Szandra

© A szerzők, 2021

Szerkesztés © Barabás A. Tünde, Christián László, 2021

© A kiadó, 2021

Minden jog védve.

Tartalom

Előszó | 9

Laudáció

Koltay András

A vitorlázó kriminológus –
Németh Zsolt rendőr ezredes köszöntése | 13

Tanulmányok

Amberg Erzsébet

Mennyi az annyi? – A fiatalokú bűnözés és bűnözéskontroll
alakulásának áttekintése | 17

Balla Zoltán

Kormányzástan – kormányzás –
Áttekintés megjegyzésekkel | 27

Balogh Lídia

„A jó rendőr tapintatos és gyengéd...” | 37

Barabás A. Tünde

A rendőrségi munka és a lakosság
bizonytalanságérzetének összefüggései | 43

Berei Róbert

Várnézőben a budavári „sheriffel” | 53

Blaskó Béla

Jogállamiság – értelmezési szilánkok | 61

Boda József

Az amerikai Szövetségi Nyomozó Hivatal
szerepe a bűnüldözésben | 71

Budaházi Árpád

Gondolatok az agyi alapú hazugságvizsgálatról | 81

Christián László

Szívvel-lélekkel a bűnmegelőzésért | 91

Czenczer Orsolya
 A büntetés-végrehajtás zöld esküje –
 Az európai zöld megállapodás (*Green Deal*)
 és a magyar büntetés-végrehajtás kapcsolódási pontjai | 101

Domokos Andrea
 Hallgatók a célkeresztben | 109

Erdős Ákos
 FOCUS-ban a rendőrség drogprevenációs tevékenysége | 119

Fantoly Zsanett
 Fejezetek Los Angeles rendészettörténetéből | 131

Farkas Ákos
 A kihallgatási jegyzőkönyvek
 és a tisztességes eljárás a nyomozás során | 139

Fenyvesi Csaba
 Kriminológiai morzsák a világból | 153

Finszter Géza
 A büntetőeljárás törvény új jogintézményei,
 a leplezett eszközök | 163

Gál István László
 A minősített adattal visszaélés
 néhány kriminológiai problémaköre | 179

Gönczöl Katalin
 A szolgáltatott igazság | 189

Hautzinger Zoltán
 A külföldiek és a migráció lehetséges
 megjelenése a kriminológiában | 199

Herke Csongor
 A kiberbűnözés és a teljesen
 önvezető járművek | 211

Hollán Miklós
 A közösség tagja elleni erőszak viszonya
 más bűncselekményekhez | 223

Horgos Livia
 Gondolatok a Janus-arcú
 magánindítványról és hiányáról | 237

Irk Ferenc
 Az európai értékek védelméről | 247

Karsai Krisztina

THC vagy CBD? Izgalmas jogi kérdések
a *French Bulldog*-ügy margójára | 255

Kiss Tibor

Miért népszerű a darknetes
kábitószerek-kereskedeleme? | 269

Korinek László

Az út nullától egyig | 277

Kovács Gábor

A vezetői hatékonyság
további növelésének lehetőségei | 287

Kovács Gábor

Az egységes Európai Forenzikus Tudományos Térség (EFSA–2020)
megvalósítása – illúzió vagy realitás? | 297

Köbalmi László

A biztonság bűvöletében | 309

Lévay Miklós

Az ENSZ bűnözéssel szembeni tevékenységéről
és az Európai Bűnmegelőzési Intézet (HEUNI)
munkájáról | 319

Madai Sándor

Elmélkedés egy bűncselekmény jogi tárgyáról:
a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása | 333

Major Róbert

Közlekedéskriminológiai gondolatok
(egy ítélet margójára) | 341

Mészáros Bence

A közeli ismétléses sértetté válás
(*near repeat victimization*)
és szerepe a prediktív rendészetben | 351

Nagy László Tibor

A fiatalok által elkövetett rablásokról | 361

Pallagi Anikó

Kriminálpolitikai alapvetés | 371

Pallo József

Deus ex machina,
avagy az intézkedések mint a szabadságvesztés alternatívái | 383

Pap András László

Minden (roma) élet számít:
populizmus a koronavírus árnyékában | 391

Pápai-Tarr Ágnes – Sipos Ferenc

A közérdekű munka büntetéskiszabási tapasztalatai
egy aktakutatás fényében | 401

Polt Péter

A 21. század kihívásainak hatása a büntetőeljárásra –
Kripto valuták, azaz az új vagyoni értékek
büntetőjogi kérdései | 419

Ruzsonyi Péter

A Covid-19-pandémia hatása a „börtönvilágra” | 429

Sallai János – Androvicz Gábor

Laky Imre, a magyar rendőri szakoktatás úttörője | 445

Sárkány István

Az iszlám és a terrorizmus kapcsolatának
néhány aspektusa | 457

Schubauer László

A pénzmossással kapcsolatos
nemzetközi egységesítési törekvések
és a pénzmosság tényállásának 2020. évi átalakítása | 467

Sivadó Máté

Mire tanít bennünket (leginkább)
Németh Zsolt etikája kábítószer-területen –
avagy továbbra sem engedünk a 77-ből! | 479

Szabó Andrea – Magasvári Adrienn

A pénzügyőrtisztképzés a bolognai folyamat
és az uniós csatlakozás tükrében | 487

Szendrei Ferenc

Terrorizmusfinanszírozás,
azaz a terrorizmus bevételei | 499

Vári Vince

Az eljárási (procedurális) igazság jelentősége
a rendőri munkában | 509

Windt Szandra

Emberkereskedelem és a (közösségi) rendőrség | 519

Christián László¹

Szívvel-lélekkel a bűnmegelőzésért

Tanulmányommal egy kedves Kolléga, egy kiváló ember és kriminológus előtt tisztelgek, a bűnmegelőzés élharcosa előtt, aki több évtizedes bűnmegelőzési pályafutás után különösen hiteles és elismert oktató lett a Rendőrtiszti Főiskola (majd a Rendészettudományi Kar) katedráján. Németh tanár úr fantasztikus vitalitással, fiatalos lendülettel s odaadással végzi bámulatosan szerteágazó tevékenységét, amelyet úgy lehet összefoglalni, hogy szívvel-lélekkel a bűnmegelőzésért. Őszintén megtisztelő, hogy évek óta együtt dolgozhatunk a Magyar Rendészet szerkesztőségében. Jelen írásban az ünnepelt publikációiból kiemeltem néhány olyan bűnmegelőzés körébe tartozó témát, amelyek számomra is különösen izgalmas és meghatározó építőkövek, és egyfajta közös gondolkodást kezdeményeznek.

Magyar Rendészet

Az elsődleges kapcsolódási pont az ünnepelttel, amely révén szoros kapcsolatba kerültünk, a Rendészettudományi Kar szakmai folyóirata, a *Magyar Rendészet*. A folyóirat fejlődésében Németh Zsolt tanár úrnak elévülhetetlen érdemei vannak; tekintsük át gyorsan, miként jutottunk el idáig! 1990-ben a Rendőrtiszti Főiskola (RTF) főigazgatója, Kratochwill Ferenc bocsátotta útjára a *Magyar Rendészet* elődjének tekinthető *Főiskolai Figyelőt*, az alapító felelős szerkesztői feladatokat Szakács Gábor látta el. 1996-tól Valcsicsák Imre irányítja a szerkesztőséget, elsősorban a képzés minőségi fejlesztését célozzák meg, ambicionálják, hogy a folyóirat tanulmányai tananyagként is alkalmazhatók legyenek. Megváltozik a folyóirat formája is: jól kezelhető, kisebb méretet ölt, a nyomdai előállítás színvonala is sokat javul.

Az ezredfordulóra már a mostanihoz közelítő külsővel vehette kézbe az olvasó a *Magyar Rendészetet*, a szerkesztésért ismét Szakács Gábor vállalja

¹ Rendőr ezredes; oktatási rektorhelyettes, Nemzeti Közszerzési Egyetem; tanszékvezető egyetemi docens, NKE Rendészettudományi Kar Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék; főszerkesztő, *Magyar Rendészet*. Kapcsolat: christian.laszlo@uni-nke.hu.

a felelősséget. Ebben az időben már kialakult és stabil szerzői gárda van a lap körül, akik zálogát jelentik a szerkesztőség törekvéseinek, a szakmaiság, a rendészeti, illetve közszolgálati jelleg dominanciájának. A negyedik változat 2003-ban indult útjára, a szerkesztőbizottság elnöke ebben az időszakban Blaskó Béla volt. A kiadás – objektív okokból – másfél évig szünetelt, a szerzők és az olvasótábor sürgetésére szánta el magát a főiskola vezetése, hogy a már akkor is növekvő nehézségek ellenére biztosítsa a megjelenés feltételeit. Célként a rendészettudomány önálló diszciplínakénti elfogadtatása került deklarálásra a Magyar Tudományos Akadémia illetékes fórumain, nem kis mértékben a folyóirat eredményeire építve. 2006-ban a Szakács Gábor nevével fémjelzett szerkesztőség munkáját a Rendőrtiszti Főiskola munkatársai vették át, majd 12 éven át Németh Zsolt ezredes, az RTF korábbi főigazgató-helyettese lett a főszerkesztő, aki küldetésének tekintette a lap színvonalas működtetését, a legnehezebb pillanatokban pedig annak megmentését is. A deklarált szándék az volt, hogy a folyóirat profilját még határozottabban a rendészettudomány, valamint a rendészeti gyakorlat elemzése jellemezze, remélve, hogy ez jelentős hozzájárulás lesz a mindinkább konkretizálódó cél, a doktori képzés és az egyetemi kimenet megvalósításához. 2012. január óta a lap kiadója a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE).

Köszönhetően az RTF, majd az NKE és a Rendészettudományi Kar (RTK), a szerkesztőbizottság és különösen Németh Zsolt rendőr ezredes, főszerkesztő 12 éven át tartó, szisztematikus, nagyszerű munkájának az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Bizottságainak folyóiratlistájában a Magyar Rendészet néhány évvel ezelőtt B kategóriás besorolást kapott. 2018-ban az a megtiszteltetés ért, hogy Németh Zsolttól én vehettem át a főszerkesztői stafétát, és azóta is együtt dolgozhatunk folyóiratunk fejlesztése érdekében. Tőle igyekeztem ellesni, hogy melyek a szerkesztőségi munka sarokpontjai, miként tevékenykedik egy elkötelezett, fáradhatatlan, elismert és következetes főszerkesztő.

A rendészeti munka koncepcionális megközelítése, a közösségi rendészet

A bűnözés társadalmi környezetének makrorendszerét statikus és dinamikus elemekre bontjuk. Előbbi kört a tulajdon, a termelési és elosztási viszonyok alkotják, míg dinamikus elemek a városiasodás, a munkanélküliség, a migráció és a mobilitás. Mindezekre a rendészeti működés csak közvetetten képes hatni, valódi hatóköre a társadalmi mikrokozgomban van, vagyis a család az iskola, a munkahely és a lakókörnyezet, valamint a kortárs kapcsolatok világában. A rendészet alapvetően represszív eszközökkel, hatósági jogosítványokkal rendelkezik, ezért működését a mindent átható együttműködés irányába kell terelni. A közösség

biztonságának megteremtése tisztán represszív eszközökkel nem valósítható meg, továbbá azzal új értékek sem teremthetők.² A fejlett nyugati társadalmak rendőrsége egyértelműen a közösségi részvétel mind szélesebb körű kiterjesztése irányába fejlődik. Németh tanár úr a közbiztonsági aktorok négy típusát azonosítja be: 1. Az állam a rendészeti szervei révén, 2. a polgár, saját maga és környezete iránti felelősséggel, 3. a jól működő civil szféra 4. és a piaci alapon működő biztonsági szolgáltatók.³ Én ezt az egymás tevékenységét kiegészítő rendészeti rendszert minimálisan eltérő csoportosítással komplementer rendészeti működésnek nevezem.⁴

A katonai elvek mentén működő és professzionális értékeket hangsúlyozó rendőrségek képtelenek voltak hatékony választ adni a növekvő társadalmi feszültségek, valamint a bűnözés komoly emelkedése közepette. Rájöttek, hogy a bajok forrása a rendőrség és a társadalom közötti viszonyokban keresendő. A modern társadalom rombolja a természetes emberi kisközösségek összetartó erejét, magát a közösséget is. Ha az egyén legősibb szükséglete, a természetes közösség iránti igénye nem teljesül, magányossá válik, vagy ezt kerülendő, nem legális, amorális, vagyis deviáns közösségi formákat teremt.⁵ A rendészet közösségi modellje azonban éppen ennek ellenszeréül kínálkozik, állapítja meg Németh Zsolt. Az állami rendőrség és a piaci alapon működő magánbiztonsági cégek dichotómiája mellett harmadik útnak szokták nevezni a közösségi rendészetet, ami az erősen hierarchizált és társadalomtól elszakadt rendőrséget felváltva a lakossággal történő együttműködésre helyezi a hangsúlyt, a represszió mellett a kooperáció különböző formáit keresi és találja meg.⁶

A közösségi rendőrség tartalmilag, de eszközeit és módszereit tekintve is, maga a bűnmegelőzés. A rendőrségi bűnmegelőzés tevékenységét meghatározó norma⁷ a szakvonal tevékenységének irányait, illetve területeit a következőkben határozza meg: család-, gyermek- és ifjúságvédelem; kábítószer-megelőzés; megelőző vagyonvédelem; kiemelt kockázatú csoportok áldozattá válásának

² Finszter Géza: *A rendőrség joga*. Budapest, ORFK, 2012a.

³ Németh Zsolt: Városi bűnözés, rendészeti bűnmegelőzés, rendészeti felsőfokú képzés. In Németh Zsolt – Pallagi Anikó (szerk.): *Rendészettudományok a közbiztonságért. Tanulmányok a 60 éves Blaskó Béla tiszteletére*. Budapest, RTF, 2010a. 126–131.

⁴ Christján László: Rendészeti szervek. In Jakab András – Fekete Balázs (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia* (2018).

⁵ Gönczöl Katalin: *A büntetőpolitika korlátai – a társadalompolitika lehetőségei*. Doktori értekezés tézisei. Budapest, 1989. Idézi Németh Zsolt: A rendőrségi bűnmegelőzés közösségi rendészet. In Borbíró Andrea et al. (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin 70. születésnapja tiszteletére*. Budapest, ELTE Eötvös, 2014. 379.

⁶ Finszter Géza: *Rendészettan*. Budapest, Dialóg Campus, 2018.

⁷ 20/2010. (OT. 10.) ORFK utasítás.

megelőzése, közösségi életterek rendjének védelme. Mindezekre a különböző szolgálati ágaknál felelősségi köröket találunk, sőt maga a bűnmegelőzés is önálló szakvonal. Nagyon leegyszerűsített felfogás, és tulajdonképpen érdemi hatást nem is ambicionáló gyakorlat, amely szerint ezeknek kijelölt felelősük, referensük van, akiknek munkaerejéből és munkaidejéből rendszerint csak a tevékenység „adminisztrálására” futja, esetenként látványos akciókkal fedik le a kötelezettségeket. A helyes megközelítés az volna, ha az itt felsorolt területek referensei az adott rendőri szervezet teljes egészét mozgósítanák a bűnmegelőzésre és a többi speciális feladatra. Arra volna szükség, hogy valamennyi szolgálati ág – nem külön feladatként –, hanem a maga sajátos rendőri eszközeivel szem előtt tartaná a bűnmegelőzés szempontjait.⁸

A közösségi rendészet (*community policing*) nem egyszerűen a megelőzésre fókuszál a megtorlás helyett, hanem a társadalmi folyamatokba való proaktív beavatkozást ambicionálja, ezzel tulajdonképpen a bűnözési félelem csökkentésének intézményévé válik. Nem elégszik meg a lakossági jelzésekre való reagálással; törekszik megismerni a normasértések háttérében meghúzódó problematikus életviszonyokat, sőt részt vesz azok kedvező alakításában is.⁹ Fokozott a társadalom előtti felelőssége, törődik az emberekkel és jogaikkal, az országokkal és a közösség intézményeivel kölcsönös együttműködést valósít meg. Nem csak a lakosság van befolyással a rendészetre, a rendészet visszahat a közösségre: rámutat a felelősségükre, hibás gyakorlatukra, és ezzel polgári aktivitást hív elő a biztonsági helyzet javítására.¹⁰

A magyar rendőrség rendszerváltás utáni demokratizálódásának folyamatát támogatva készült el egy svájci cég átvilágító jelentése. Az úgynevezett Team Consult jelentés a rendőrségi reform alapelvei között fogalmazta meg azt, hogy a bizalomépítés jegyében a rendőrségnek a lakossággal és más intézményekkel együtt proaktívan és megelőzően kell cselekednie, és hálózatos partnerkapcsolattal kell rendelkeznie, továbbá, hogy a rendőri munkát a helyi igényekre kell szabni, ezért a döntési lehetőségeket is a helyszínre kell delegálni.¹¹

Nagyon sokáig nem hallottunk itthon a közösségi rendészetről, majd hirtelen reményre adott okot, hogy 2012 és 2015 között, a Svájci–Magyar Együttműködési Programnak köszönhetően, 476 millió forintos svájci támogatással, összesen közel 560 millió forintból valósult meg a közösségi rendészet modelljének kísérleti bevezetése négy hazai nagyvárosban: Miskolcon, Nyíregyházán, Szegeden és Zala-

⁸ Németh (2014): i. m.

⁹ Vö. Erdős Ákos: *FOCUS-ban a rendőrség drogprevenciós tevékenysége* (2021, a jelen kötetben).

¹⁰ Korinek László: *Nomádok és letelepedtek – gondolatok a közösségi bűnmegelőzésről. Jogtudományi Közlemény*, 61. (2006), 7–8. 247–267.

¹¹ Bezerédi Imre: *TC Team Consult – Gondolatok a rendőrség modernizációjáról. Magyar Rendészet*, 18. (2018), 1. 91–98.

egerszegen. A projekt célja, hogy a rendőrség a helyi közösségekkel közösen mérje fel a bűnügyi problémákat, és az azokra vonatkozó megoldási javaslatokat is velük közösen dolgozza ki. A kísérleti szakaszt követően a közösségi rendszert szellemiségét a *Többszintű közösségi rendőrségi hálózat az együttműködés alapú bűnmegelőzésért* című projektnek köszönhetően további 20 nagyvárosban tervezik bevezetni.¹² A közösségi rendszert az erősen hierarchizált és társadalomtól elszakadt rendőri tevékenységet felváltva, a lakossággal történő együttműködésre helyezi a hangsúlyt.¹³

Miközben a magyarországi modellkísérlet során mind a négy helyszínén egyértelműen pozitív volt a lakosság értékelése, és mindenhol bíztak a közösségi rendszert térnyerésében, az országos szintű kiterjesztésben, csalódottságot keltett, hogy a várakozásokkal ellentétben elmaradt a folytatás helyben és országosan egyaránt, ráadásul mindez bárminemű értékelés és a projektet lezáró kommunikáció, tájékoztatás nélkül történt.¹⁴

Településbiztonság

Nagyon fontos, hogy a bűnmegelőzésben érintett intézmények és az állampolgárok között ne üres, formális kapcsolat legyen. Mindez azért is rendkívül fontos, mert a modern rendészeti felfogás szerint a társadalom biztonsága a polgárok és intézmények kollektív munkájának eredménye.¹⁵ Az érdemi együttműködés lényeges eleme az információ áramlása. A rendőrség számára az elsődleges küldetés a bűnüldözés, számára a bűnmegelőzés érthetően nem a legfontosabb feladat, ezért is jobb, ha ez önkormányzati felelősségi körben van.¹⁶

„Egy település közbiztonsági helyzete a helyi problémák összességéből tevődik össze, ezért kezelése és a jogsértések megelőzése elsősorban helyi összefogással valósulhat meg hatékonyan. A jogsértések visszaszorítása össztársadalmi igény és feladat, amelyben az állami és civil szervezeteknek, szervezeteknek az összefogására van szükség.”¹⁷

¹² BM: *Közösségi rendszert Magyarországon [SH/9/1/1]* (2019).

¹³ Christián László: Az önkormányzati rendőrség és a közösségi rendszert összefüggéseiről. In Kákai László (szerk.): *20 évesek az önkormányzatok*. Pécs, Publikon, 2010. 423–426.

¹⁴ Christián László: Egy feledésbe merülő közösségi rendészeti modellkísérlet margójára. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Gondolatok a rendészettudományról. Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának tizenötödik évfordulója alkalmából*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság, 2019. 79–88.

¹⁵ Finszter (2018): i. m.; Erdős Ákos: A rendszert általános lényegéről. In Erdős Ákos (szerk.): *Integrált pénzügyőri ismeretek I. Kezdő pénzügyőrök kézikönyve*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, 2018. 13–24.

¹⁶ Németh (2010a): i. m.

¹⁷ 1744/2013. (X. 17.) Korm. Határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról. 8.3. pont.

„A centralizált szervezet erőinek legnagyobb részét központi feladatokra kénytelen koncentrálni, és közben elveszíti helyismeretét és kapcsolatait azokkal a kis közösségekkel, amelyek a helyi közbiztonság hiányát érzékelik. A centralizált szervezet a kényszer alkalmazására összpontosít, és szinte tehetetlenné válik akkor, amikor szolgáltató, támogató funkciót kellene teljesíteni.”¹⁸

A prevenció megvalósításához a helyi önkormányzatok birtokában van nagy mennyiségű információ és adat az emberekről és közösségeik életkörülményeiről. A bűnmegelőzést azonban érdemben kell szervezni és koordinálni, jelenleg azonban nincsen megfelelő számban alkalmas szakember sem a rendőrségen, sem az önkormányzatoknál. A közbiztonság hiánya lényegében az együttműködés hiányát jelenti, emberek és emberek, emberek és intézmények között.¹⁹

Az elmúlt években magam is végeztem egy „mélyfúrást” a településeken, amely átfogóan, több szempontból azt vizsgálta, hogy mi az önkormányzatok szerepe és felelőssége a helyi közbiztonság megteremtésében. A kutatás megállapította, hogy a helyi közbiztonság megteremtése komplex és többszereplős tevékenység, amelyben egyebek mellett jelentős szerepe van a partnerségen alapuló együttműködésnek, a személyes kapcsolatoknak, a hatékony információáramlásnak. Az is világos alaptételnek tekinthető, hogy az önkormányzatoknak kiemelkedő szerepet kell vállalniuk a település közbiztonságának erősítésében, azonban mostanáig az önkormányzatok többsége messze nem tud eleget tenni ezirányú felelősségének, sőt számos önkormányzat nem is realizálja, hogy mit kellene tennie.²⁰

Magánbiztonság

A magánbiztonsági, személy- és vagyonvédelmi tevékenység fontos szerepet tölt be a biztonság megteremtésében, ennek ellenére a tudományos és kutatói érdeklődés érdemben elkerülte a területet az elmúlt évtizedekben. Ezért nagy jelentőségű az ünnepektől általánosan publikált hiánypótló idevágó kutatás. A Személy- és Vagyonvédelmi, Magánnyomozói Szakmai Kamara kérésére 2009-ben országos léptékű reprezentatív kutatás készült azzal az elhatározással, hogy sokoldalúan feltérképezi az élőerős személy- és vagyonvédelemben dolgozók figyelmet érdemlő személyes jellemzőit, szakmai és foglalkoztatottsági helyzetét. A kutatás eredményeiből most csak néhányat emelünk ki. A kutatásba bevont, megkérdezett megrendelők képviselői jelezték, hogy akár belátható

¹⁸ Finszter Géza: Az önkormányzati rendszert lehetőségei. *Fundamentum*, 16. (2012b), 2. 46.

¹⁹ Németh (2014): i. m.

²⁰ Christián László: A helyi önkormányzatok felelőssége a települések közbiztonságának megteremtésében. *Magyar Rendészet*, 20. (2020), 3. 55–78.

időn belül megszűnhet a kötelező kamarai tagság, ezért a Kamarának érdemes lenne tudatosan készülni erre a helyzetre, új „filozófiával”, új módszerekkel, új tevékenégi formákkal.²¹

A felkészülés elmaradt, a kötelező tagság megszűnése néhány éven belül bekövetkezett, és a Kamara azóta messze nem tudja betölteni szakmai potenciálja és érdekérvényesítő tevékenységét, taglétszáma a 10% alá csökkent.

A Németh Zsolt által publikált 2009-es kutatás rávilágított a megkérdezett rendőri vezetők álláspontja alapján arra a problémás viszonyrendszerre, hogy a rendőrség valóságosan nem tekint úgy erre a szakterületre, mint amely a társadalmi biztonság megteremtésében a rendőrség számára hosszú távon, koncepciózusan is egyenrangú, együttműködő partnert jelentene. Talán ez az, amiben az elmúlt 10 évben a legtöbbet sikerült előre lépni, mára ugyanis egyértelműen érzékelhető, hogy a rendőrség egyenrangú partnerként tekint a magánbiztonsági szolgáltatókra, különösen igaz ez a kiemelt sport- és tömegrendezvények biztosítása kapcsán. Azonban már 2009-ben is kirajzolódtak a teljes magánbiztonsági ágazatot érintő alapproblémák, amelyek így több mint egy évtizeddel később is terhelik az ágazatot. A kutatás feltárta, illetve megerősítette, hogy az élőerős személy- és vagyonvédelemben dolgozók többségükben a szociális hierarchia alsó részében elhelyezkedők, órabéreikben alulfizetettek, a teljesített munkaórákat tekintve túldolgoztatottak, a munkaerőpiacon kiszolgáltatottak, társadalmilag nem eléggé megbecsültek, nem beszélve a zavaros foglalkoztatási formákról és visszaélésekről. A vizsgálat megerősítette azt is, hogy a 2009-es szakmai felkészítés tartalma, formája és színvonala olyannyira problematikus és szerény hatékonyságú, hogy átalakítása, rendszerének megváltoztatása elkerülhetetlen. A Kamarának meg kell keresnie, találnia azokat törvényváltoztatási, gyakorlati, szervezetbeli és egyéb lehetőségeket, amelyek révén a szakmai felkészítés és továbbképzés gyökeresen megváltozhat.²²

A szakma szempontjából talán legneuralgikusabb kérdéskör az oktatás, képzés, ennek ellenére érdemben nem sikerült előrébb lépni 2009 óta. Az egyetlen kivétel az, hogy a Nemzeti Közszerződési Egyetemen 2013-ban önálló tanszéket kapott a magánbiztonság (Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék), és látványos fejlődésnek indult a magánbiztonság egyetemi szintű képzése. Az eltelt időben a tanszék által gondozott biztonsági szakirány iránti érdeklődés, a képzés presztízse érezhetően emelkedett, a végzett hallgatók pedig sikeresek a szakma legkülönbözőbb területein. 2020-ben hatalmas érdeklődés és többszörös túljelentkezés mellett elindult levelező munkarendben a biztonsági

²¹ Németh Zsolt: Az élőerős személy- és vagyonvédelem jellemzői szociológiai kutatás alapján. In *Pécsi határőr tudományos közlemények XI.* Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja, 2010b. 295–299.

²² Németh (2010b): i. m.

szervező mesterképzés is. A tanszék minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött reményeket, a szakma által elismert tudományos, kutatási, elméleti bázissá nőtte ki magát, komoly nemzetközi kapcsolatrendszerrel és jelentős közéleti, publikációs aktivitással. A képzés alsó szintjei – belépő vagyoni és egyéb képzések, továbbképzések, egyéb szakmai képzések – azonban messze nem tudták lekövetni az előbbi fejlődési pályát.

Isten éltesen, Főszerkesztő Úr, jó szelet, Kapitány!

Irodalomjegyzék

- Bezerédi Imre: TC Team Consult – Gondolatok a rendőrség modernizációjáról. *Magyar Rendészet*, 18. (2018), 1. 91–98.
- BM: *Közösségi rendészet Magyarországon [SH/9/1/1]* (2019). Online: <http://bmprojektek.kormany.hu/kozossegi-rendeszet-magyarorszagon>
- Christián László: Az önkormányzati rendéség és a közösségi rendészet összefüggéseiről. In Kákai László (szerk.): *20 évesek az önkormányzatok*. Pécs, Publikon, 2010. 423–426.
- Christián László: Rendészeti szervek. In Jakab András – Fekete Balázs (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia* (2018). Online: <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek>
- Christián László: Egy feledésbe merülő közösségi rendészeti modellkísérlet margójára. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Gondolatok a rendészettudományról. Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának tizenötödik évfordulója alkalmából*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság, 2019. 79–88.
- Christián László: A helyi önkormányzatok felelőssége a települések közbiztonságának megteremtésében. *Magyar Rendészet*, 20. (2020), 3. 55–78. Online: <https://doi.org/10.32577/mr.2020.3.4>
- Erdős Ákos: A rendészet általános lényegéről. In Erdős Ákos (szerk.): *Integrált pénzügyőri ismeretek I. Kezdő pénzügyőrök kézikönyve*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, 2018. 13–24.
- Erdős Ákos: FOCUS-ban a rendőrség dropprevenációs tevékenysége. In Barabás A. Tünde – Christián László (szerk.): *Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére. Navigare necesse est*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021. 117–128.
- Finszter Géza: *A rendőrség joga*. Budapest, ORFK, 2012a.
- Finszter Géza: Az önkormányzati rendészet lehetőségei. *Fundamentum*, 16. (2012b), 2. 45–49.
- Finszter Géza: *Rendészettan*. Budapest, Dialóg Campus, 2018.
- Gönczöl Katalin: *A büntetőpolitika korlátai – a társadalompolitika lehetőségei*. Doktori értekezés tézisei. Budapest, 1989.
- Korinek László: Nomádok és letelepedtek – gondolatok a közösségi bűnmegelőzésről. *Jogtudományi Közlöny*, 61. (2006), 7–8. 247–267.
- Németh Zsolt: Városi bűnözés, rendészeti bűnmegelőzés, rendészeti felsőfokú képzés. In Németh Zsolt – Pallagi Anikó (szerk.): *Rendészettudományok a közbiztonságért. Tanulmányok a 60 éves Blaskó Béla tiszteletére*. Budapest, RTF, 2010a. 126–131.
- Németh Zsolt: Az élőerős személy- és vagyónvédelem jellemzői szociológiai kutatás alapján. In *Pécsi határőr tudományos közlemények XI*. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja, 2010b. 295–299.
- Németh Zsolt: A rendőrségi bűnmegelőzés közösségi rendészet. In Borbíró Andrea – Inzelt Éva – Kerecsi Klára – Lévy Miklós – Podoletz Léna (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin 70. születésnapja tiszteletére*. Budapest, ELTE Eötvös, 2014. 379–390.

Kiadja a Nemzeti Közszerkölátati Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó.
A kiadásért felel: Koltay András, rektor
Szerkhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Kilián Zsolt
Olvasószerkesztők: Bujdosó Hajnalka, György László,
Resofszi Ágnes, Szabó Ilse, Szarvas Melinda
Tördelőszerkesztő: Kilián Zsolt
Korrektorok: Bujdosó Hajnalka, György László,
Kalcics Ildikó, Resofszi Ágnes, Szarvas Melinda
Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

ISBN 978-963-531-507-9 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-509-3 (ePDF)
ISBN 978-963-531-508-6 (ePub)

